

Schets 6 – De kerk en de sacramenten

Artikel 27-35

Benodigheden voor deze bijeenkomst

- Voor elke jongere een Bijbel en een Handreiking.
- Een leidingdeel voor jezelf als leidinggevende.
- Vellen papier en pennen voor de startopdracht.

Opening

- Te lezen bijbelgedeelte:
 - ✓ Handelingen 2:37-47
 - ✓ Mattheüs 26:26-35
 - ✓ Mattheüs 28:16-18
 - ✓ 1 Korinthe 11:17-34
 - ✓ Handelingen 8:26-40
- Vanuit de belijdenis:
 - ✓ Nederlandse Geloofsbelijdenis artikel 27-35
 - ✓ Heidelbergse Catechismus zondag 21 en 25-30
- Suggesties om te zingen:
 - ✓ Psalm 105:5
 - ✓ Psalm 122:1
 - ✓ Psalm 15:1
 - ✓ Psalm 116:7, 10 en 11
 - ✓ Psalm 111:5
 - ✓ Psalm 23
 - ✓ De kerk van alle tijden
 - ✓ Ik heb je bij je naam geroepen
 - ✓ Aan de maaltijd wordt het stil
 - ✓ O alle dorstigen, komt
 - ✓ Roept uit aan alle stranden
- Gebedspunten:
 - ✓ Dank de Heere dat je onderdeel mag zijn van de gemeente en dat je gedoopt bent.
 - ✓ Bid of God de belofte van de doop wil waarmaken in je leven.
 - ✓ Dank de Heere omdat Hij de kerk in stand houdt en ervoor zorgt dat de kerk er altijd zal zijn.
 - ✓ Bid om zegen en vrucht op het zendings- en evangelisatiewerk.
 - ✓ Bid voor de vervolgde kerk.

Doelstelling

De jongeren kunnen aan het eind van de bijeenkomst de volgende kernvragen beantwoorden:

1. Wat is de kerk en wat is mijn plaats daarin?
2. Wat is de betekenis van de sacramenten voor mij?

Alternatieve (start)opdracht

- Praat met elkaar door over de betekenis van de Heilige Doop en het Heilig Avondmaal. Hoe beleven de jongeren de diensten waarin de sacramenten bediend worden? Is er verschil tussen een doopdienst en een avondmaalsdienst? Hoe komt dat?
- Nodig wat gemeenteleden uit die iets willen vertellen over het Heilig Avondmaal.
- Bekijk een filmpje met uitleg over één van de sacramenten, op ABC van het geloof.

Achtergrondinformatie – bij de artikelen

Niet gebonden aan een zekere plaats of zekere personen (artikel 27)

Rome bidt de kerk aan die plaats en aan de persoon van de paus. Wij kunnen de kerk nooit beperken tot één plaats, één kerkverband, één land. Ook mag ze niet staan of vallen met hooggewaardeerde predikanten!

Nochtans tezamen gevoegd en verenigd ... door één zelfde Geest (artikel 27)

Dit is de eenheid van de kerk. Niet als bij Rome eenzelfde liturgie, eenzelfde persoon die wereldwijd leiding geeft. Maar de Geest, Die al Gods kinderen dezelfde dingen leert. Een gelovige hier in Nederland en een ergens in Rustland spreken niet dezelfde taal. Toch hebben ze, als het goed is, hetzelfde mogen ondervinden.

Buiten de kerk geen zaligheid (artikel 28)

Uitspraak van Cyprianus (ong. 250). Misbruikt door de Roomse kerk. Toch hier gehandhaafd. Maar lees wel wat eraan vooraf gaat! *Aangezien deze heilige vergadering is een verzameling van degenen die zalig worden.* Buiten die vergadering is inderdaad geen zaligheid. God kan iemand wel buiten de kerk bekeren. Maar als het echt is, zal zo iemand zich nu gaan voegen bij Gods volk rondom het Woord. God je Vader noemen en de kerk als moeder verachten is niet mogelijk.

Niemand behoort zich op zichzelf te houden (artikel 28)

Dit is gericht tegen de Wederdopers. Zij hielden zich bewust afzijdig van de kerk. Zij waren geestelijk zover gevorderd in eigen oog, dat ze ver boven een predikende dominee en een huisbezoek doende ouderling stonden. Maar niemand, hoe begaafd of ontwikkeld ook, verheffe zich boven de kerk!

Het ambt aller gelovigen (artikel 28)

Ambt betekent hier vooral plicht. Gericht tot degenen die aarzelen de Roomse Kerk te verlaten. Het is in bepaalde gevallen een plicht om je af te scheiden. Dit artikel speelde bij de Afscheiding in 1834 een belangrijke rol.

Hypocrieten (artikel 29)

Dit betekent letterlijk toneelspelers. Iemand die wel in de kerk zit, maar doet alsof, zonder dat zijn hart echt naar de Heere uitgaat. Zij behoren (uiterlijk) wel tot de kerk, maar zijn niet van de kerk.

Geestelijke politie (artikel 30)

Dit klinkt ons misschien hard in de oren, maar het wordt gebruikt in een voor ons verouderde betekenis, nl. die van bestuurswijze, bestuursorde, manier van regeren.

Verkiezing (artikel 31)

De wettige verkiezing van de kerk is hier de verkiezing door de kerk, de gemeente. Dit staat enerzijds tegenover het zichzelf opdringen met betrekking tot het ambt (in tegenstelling tot Hebreëën 5:4), zoals dopers-gezinden toen en nu deden en doen, anderzijds tegenover de benoeming van hogerhand in de Rooms Katholieke kerk.

In het bevestigingsformulier van ambtsdragers komt ook de vraag voor, of men in zijn hart gevoelt (= overtuigd is) dat men wettig tot zijn dienst beroepen is.

Vervolgens wordt in artikel 31 duidelijk gemaakt dat de ene predikant niet boven de andere staat, al zou de één 40 jaar in het ambt staan en de ander maar 2 jaar. Wel is het wijs, om van de ervaring van een oudere predikant te willen leren. Ook voor de ambten onderling geldt dat een predikant niet boven een ouderling of diaken staat.

De laatste zin van artikel 31 is van toepassing ondanks de zwakheden en gebreken van ambtsdragers, en ondanks dat je het wel eens niet met hun beleid eens kunt zijn. Laat dit ook onze gedragslijn zijn, want in de praktijk ontbreekt het daar nog wel eens aan.

Aan het eind van artikel 32 wordt gesproken over de ex-communicatie (= het buiten de gemeenschap sluiten), hetzelfde als de ban (uitbannen). Dat moet helaas gebeuren bij het volharden in grove, openbare zonden, om de gemeente zuiver te houden en Gods Naam niet te ontheiligen. Dat gebeurt pas na veel vermaningen, niet alleen van ambtsdragers, maar ook van mede-gemeenteleden. (Zie Mattheüs 18:15, Hebreëën 10:24 en Jakobus 5:19-20.)

De sacramenten (artikel 33)

Het woord sacrament komt in de Bijbel niet voor. Het is afgeleid van het Latijnse sacramentum, dat is: het middel waardoor iets gewijd, geheiligd wordt. Het was de aanduiding voor de eed die een soldaat aflegde als hij in het Romeinse leger werd opgenomen. Een bijbelse naam zou kunnen zijn: verbondszegels.

Acht hebbende op onze grovigheid (artikel 33)

Dit woord wijst erop dat de mens van nature geen oog heeft voor de geestelijke dingen. Bovendien kent God de gelovigen in hun zwakheid: twijfel en aanvechting.

Het is Gods goedheid dat Hij aanschouwelijk onderwijs geeft in de sacramenten. Op zichzelf heeft Gods belofte geen bevestiging nodig.

Gevoegd bij het Woord van het Evangelie (artikel 33)

Het Woord heeft een plus ten opzichte van de sacramenten. De laatste dienen immers alleen tot versterking van het geloof, terwijl door het Woord het geloof gewerkt én versterkt wordt. Bij Rome is het Woord ondergeschikt aan de sacramenten, wat te zien is aan de plaats van het altaar en de preekstoel in de kerkgebouwen.

De Roomse Kerk kent zeven sacramenten: doop, vormsel, eucharistie, biecht, laatste oliesel, huwelijk en priesterwijding. Bij verschillende sekten ontbreken de sacramenten.

De doop (artikel 34)

We spreken van belofte en eis van het verbond, zo ook van verbondszegen en verbondswraak. De doop verplicht tot een nieuwe gehoorzaamheid jegens Hem Wiens merk- en veldteken we dragen. Dit omschrijft het doopformulier met: De Heere aanhangen, betrouwen en liefhebben van ganser harte. In die weg mogen de gelovigen de vertroosting en verzekerdheid van Gods Vaderlijke goedheid ervaren.

Het avondmaal (artikel 35)

Bij het Heilig Avondmaal worden we bepaald bij het ene fundament van onze zaligheid: het verzoenend sterven van de Borg Jezus Christus. Wie Avondmaal viert, betuigt dat in dat eens gebrachte offer zijn leven ligt.

In de Rooms Katholieke kerk leert men de leer van de transsubstantiatie (= verandering van de substantie). Als de priester de instellingswoorden uitspreekt, veranderen brood en wijn metterdaad in het lichaam en bloed van Christus. Bij elke mis wordt dan het offer van Jezus herhaald.

Ook Luther leerde dat het lichaam van Christus niet buiten het teken van het Avondmaal is. Hóe – dat is onbekend, maar het lichaam van Christus is waarachtig aanwezig in, met en onder het Avondmaal. Zijn standpunt wordt genoemd: consubstantiatieleer.

Jezus Christus heeft Zelf het Avondmaal ingesteld, in de nacht waarin Hij verraden werd. Met Zijn discipelen vierde Jezus het Pascha, dat herinnerde aan de bevrijding uit Egypte. Hij is het Lam door Wie Gods kinderen verlost worden uit het diensthuis der zonde. Zo kan het Heilig Avondmaal genoemd worden het nieuwtestamentische bevrijdingsfeest.

Dit sacrament is ingesteld voor Christus' huisgezin; alleen de wedergeborenen. Zij moeten het lichaam des Heeren onderscheiden, dat wil zeggen dit brood en wijn onderscheiden van ander brood en wijn; de unieke betekenis van Christus' middelaarswerk erkennen. Het Heilig Avondmaal is dus niet opengesteld voor kinderen.

Bij de viering moeten we letten op de zichtbare handelingen: het breken van het brood en het vergieten van de wijn; het uitdelen en aannemen; het eten en drinken.

Rondom de viering van het Avondmaal wordt tucht uitgeoefend; Gods kinderen die in zonde vallen moeten door zelftucht geen Avondmaal houden, zolang zij in de zonde blijven. Vanwege de haar gegeven sleutelmacht heeft de kerk voorts de roeping om zondaren te vermanen zich van de tafel des Heeren te onthouden.

Daarom verwerpen wij alle inmengselen (artikel 35)

In de Roomse kerk had men allerlei ceremoniën rondom de mis ingevoerd, zoals het ronddragen en aanbidden van de heilige hostie (het avondmaalsbrood) en de processie (een optocht met beelden en hostie, gepaard met gebeden en gezangen). Dit ontheiligt de sacramenten. De kerk der Reformatie neemt genoeg met hetgeen Christus heeft geboden en is dus sober in haar Avondmaalsviering.

Antwoorden op de vragen en suggesties voor gesprek

Startopdracht

De kerk is het volk van God waarvan Christus het hoofd is. Zie ook ABC van het geloof.

1.
 - a. Er is één kerk. Dit zijn alle mensen die oprecht gelovigen in de Heere Jezus. Kerk betekent: dat wat van de Heere is.
 - b. –
 - c. Vanaf het begin van de wereld.
 - d. Omdat God Zijn volk verzamelt en de Heere Jezus terugkomt als de laatste ingegaan is in het Koninkrijk. Koning Christus kan niet zonder onderdanen zijn.
 - e. Het weerspiegelt iets van Gods grootheid: overal op deze wereld heeft Hij Zijn onderdanen. Het maakt ons plekje ook wat relatief.
2. *Persoonlijk*
3.
 - a. Dat is de zuivere prediking van het evangelie, de zuivere bediening van de sacramenten zoals Christus die heeft ingesteld en de uitoefening van de kerkelijke tucht om de zonden te bestraffen.
 - b. Jezus Christus.
 - c. *Persoonlijk*
4. *Mooi om samen dit gesprek te voeren. Het is fijn als je de punten uit de vorige vraag in dit gesprek in kunt brengen. Hoe belangrijk vinden de jongeren het dat de kerk is zoals de Heere het bedoeld heeft? En hoe hoog staat het dienen van de Heere op hun prioriteitenlijstje?*
5.

1 Korinthe 12:12-27 – één lichaam; dit duidt op de eenheid (samen één lichaam) en de verscheidenheid van de gelovigen (allemaal verschillende lichaamsdelen).
Johannes 15:1-8 – een wijngaard / wijnstok; Jezus is de wijnstok, elke gelovige draagt in Hem vrucht. Het duidt ook op de noodzaak om vrucht te dragen.
Efeze 5:22-33 – een huwelijk; Christus als man en de gemeente als bruid. Het duidt op de grote liefde van Christus voor Zijn kerk.

Johannes 10:14-16 – een kudde schapen met Jezus als Herder; Hij is de Eigenaar van de kerk en de schapen hebben Hem te volgen. De schapen komen overal vandaan, uit Jood en heiden.

1 Korinthe 3:1-9 – de akker van God; alle dienstknechten mogen werken op die akker, maar God zorgt voor de groei.

1 Petrus 2:1-5 – een huis waarvan Jezus de hoeksteen en de gelovigen de stenen zijn. Samen worden we gebouwd tot een geestelijk huis tot eer van God.

6. Doop: het doopwater laat ons zien dat we vies zijn van de zonde en gewassen moeten worden. Het verwijst naar Jezus' bloed dat onze zonden wegwast.
Avondmaal: brood en wijn laten zien hoe Jezus Zijn leven heeft gegeven om ons te verlossen. In Hem is het leven te vinden.
7.
 - a. Je bent anders dan iemand die niet gedoopt is, omdat de Heere Zijn Naam aan jouw leven verbonden heeft. Hij heeft gezegd: je bent van Mij. Je wordt geroepen om tot eer van Hem te leven. Je hebt ook Zijn belofte ontvangen dat Hij als een Vader voor je zorgen wil, als de Zoon je zonden wilt vergeven en als de Heilige Geest je hart en leven nieuw wil maken.
 - b. *Persoonlijk*
 - c. *Persoonlijk*
8.
 - a. Je wordt gedoopt in de Naam van de Vader, Zoon en Heilige Geest en je ontvangt daarmee een drievoudige belofte. De Vader wil jou God en Vader zijn. De Zoon wil jou Verlosser en Zaligmaker zijn. De Heilige Geest wil je heilig maken.
 - b. Dat jij als Zijn kind leeft en je leven helemaal aan Hem overgeeft. Dat je Hem liefhebt, vertrouwt en in Hem gelooft.
9.
 - a. Als je je realiseert dat de Heere Jezus dit uitspreekt voordat Hij gaat sterven, is het goed voor te stellen dat de discipelen de diepte van deze woorden en deze handelingen niet begrepen hebben.
 - b. *Persoonlijk*
10.

Geloof – er is geloof nodig om Avondmaal te mogen vieren. Het is ter versterking van het geloof.

Gedenken – het is een gedachtenismaaltijd. We gedenken aan de taal de dood van de Heere Jezus.

Gemeenschap – het is allereerst gemeenschap met de Heere Jezus, Hij is de Gastheer Die nodigt, ik mag bij Hem aan tafel komen. Daarnaast ervaar je aan de tafel ook de gemeenschap met elkaar, we mogen er samen zitten.

Verkondiging – het is Jezus' opdracht om met het Avondmaal Zijn dood te verkondigen. Iedereen kan zien wat de betekenis van Jezus' lijden en sterven is.

Dankzegging – de beker der dankzegging, om de Heere te danken voor Zijn offer.

Verwachting – we zien uit naar het moment dat we het Avondmaal mogen vieren in de hemelse heerlijkheid. De Heere Jezus Zelf zei: “En doe dit totdat Ik kom.” En: “Ik zeg u dat Ik van nu aan van de vrucht van de wijnstok niet zal drinken tot op de dag wanneer Ik die met u nieuw zal drinken in het Koninkrijk van Mijn Vader.”

Slotopdracht

-